Hvordan behandle frossen skulder?

Pasienter med frossen skulder ser ut til å ha like god effekt av kortisoninjeksjoner alene som av kombinasjonen kortisoninjeksjoner og dilatasjonsbehandling.

Frossen skulder har lenge vært vurdert som vanskelig å behandle, spesielt i kroniske stadier, da det er dannet arrvev. Behandling som kan tilbys pasientene er smertestillende medikamenter, fysioterapi, kortisoninjeksjoner, artroskopisk kapselløsning eller dilatasjonsbehandling. Lege og forsker Einar Kristian Tveitå og medarbeidere har analysert effekten av kortisoninjeksjon med og uten samtidig dilatasjonsbehandling. 76 pasienter ble rando-

misert til dilatasjonsbehandling med kortison eller til kortisoninjeksjon alene.

– Begge gruppene var blitt bedre på oppfølgingstidspunktet, men vi påviste ikke noen ekstra bedring i dilatasjonsgruppen.

Einar Kristian Tveitå.
Foto Evjeflinikken

Våre funn antyder at effekten av dilatasjonsbehandling helt eller delvis kan skyldes kortisonet som vanligvis blir gitt som supplement ved behandlingen. Det er likevel for tidlig å si at alminnelig kortisoninjeksjon er beste behandling, sier Tveitå.

Han har også studert nye målemetoder brukt ved evaluering av pasienter med frossen skulder. Resultatene kan føre til tidligere og mer presis diagnostikk av lidelsen samt mer målrettet behandling.

– Av all behandling som er forsøkt opp gjennom årene, er det imidlertid bare én som utpeker seg – tid, sier Tveitå.

Han disputerte for ph.d.-graden 19.2. 2010 ved Universitetet i Oslo med avhandlingen *Adhesive capsulitis, hydrodilatation and some aspects of validity regarding shoulder assessments*.

Eline Feiring
eline.feiring@legeforeningen.no
Tidsskriftet

Doktoravhandlinger

Tips oss om spennende doktoravhandlinger.

www.tidsskriftet.no/doktoravhandlinger

Ordforklaringer

Frossen skulder (frozen shoulder, adhesiv kapsulitt): Rammer om lag 0,5 % av befolkningen hvert år, og ca. en femdel av pasientene som søker lege på grunn av skuldersmerter er rammet. Sykdommen skyldes endringer i skulderleddets kapsel og kan gi sterke smerter og innskrenket bevegelighet i flere år. Tilstanden kan lett forveksles med andre skulderlidelser, som akutt bursitt og artrose.

Dilatasjonsbehandling (distensjonsartrografi): Injeksjon med det formål å utvide det intraartikulære lumen og dermed øke leddmobiliteten. Blir ofte brukt på glenohumeralledet for å løsne adheranser.

Kortisoninjeksjon: Lokaliserte injeksjoner av kortikosteroider blir brukt ved en lang rekke tilstander som rammer bevegelsesapparatet. Injeksjonene kan i klinisk praksis bli administrert både «blindt» og under veiledning av f.eks. røntgen eller ultralyd.

Fødselsutfall går i arv

Er kvinne fødd for tidleg, har borna hennar auka risiko for å dø i perinatalperioden. Er mora eller faren fødd i seteleie, er det auka risiko for at borna òg vert det.

Dette viser Tone Irene Nordtveit i avhandlinga *Generations, reproduction and birth outcome. A registry-based cohort study in Norway 1967–2006*. Ho har sett på korleis arv, miljø, livsførsle og sosioøkonomiske tilhøve påverkar fødselsutfallet over generasjonane.

– Resultata våre viser at erfaringane i éin generasjon verkar inn på fødselsutfallet i neste. Vi fann at det var meir enn to gongar auka risiko for setefødsel hjå born der mora eller faren sjølv var fødd i seteleie til termin. Dette skuldast truleg gener overførte til fosteret frå ein av foreldra. Gjentakninga frå faren var like sterk som gjentakninga frå mora. Dersom mora var fødd for tidleg, var det auka risiko for perinatal død hjå borna. Mødrer som sjølv var fødde mellom veke 28 og veke 30, hadde tre gongar auka risiko for å miste borna sine

som mødrer fødte til termin. For fedrar som var fødte for tidleg, var det derimot ikkje auka risiko for å miste borna, seier Nordtveit.

Kvinner som var først i ein søskenflokk, hadde lågare fødselsvekt enn kvinner lenger ut i flokken. Då det er samanheng mellom fødselsvekta til mora og vekta til barnet, skulle ein tru at førstefødde kvinner fekk dei minste borna. Resultata til Nordtveit viser det motsette, truleg fordi førstefødde kvinner generelt hadde ein sunnare livsstil.

Avhandlinga byggjer på analysar frå Medisinsk fødselsregister. Nordtveit disputerte for ph.d.-graden ved Universitetet i Bergen 22.1. 2010.

Anne Forus
anneforu@online.no
Tidsskriftet

Tone Irene Nordtveit.
Foto Jan Kåre Wilhelmssen, Universitetet i Bergen

Ordforklaringer

Perinatal død: Barnet er dødfødd eller døyrt i løpet av første leveveke.